

19 August 1601

de V. Branisce

Duminea trecută au avut loc la Călugăreni serbări pentru a comemora 348 de ani dela istorica luptă a lui Mihai Viteazul din îngusta vale a Neajlovului. Victoria dela Călugăreni din 13 August 1595 este cel dintâu act militar de descătușare al Voievodului, act menit să-l illustreze superioarele aptitudini tactice și măreața lui intuiție istorică.

Drumurile Domnitorului aveau să-l ducă din câmpia Dunării spre miază-noapte și apus, dincolo de Mureș, până la unda lină a înstrănatului nostru Someș, pentru ca, șase ani mai târziu, după lupta dela Mirăslău și după strălucita izbândă dela Gorăslău, Mihai să cadă răpus mișelește de un fost „allat”, în câmpia dela Turda.

[Istoria a verificat nu odată anumite incompatibilități în materie de alianțe. Invățătura: Să nu te întovărășești cu dracu nici chiar pentru ca să treci puntea, căci tot tu trași scurta și plătești oalele sparte].

În ziua de 19 August 1601, oamenii lui Basta pătrund în cortul Domnului și-l decapitează, batjocorindu-i trupul. Iată ce ne spune istoricul N. Iorga despre moartea Voievodului:

„Muri astfel unul dintre luptătorii noștri, în faptul unei zile de duminică, la răsăritul soarelui, de mâna acelora pe care-i dusesese abia la biruință, din porunca unui oaspete pe care-l iertase pentru răul făcut și-l ajutase frățeste la lupta credincioasă întru mărirea împăratului. Și trupu-i ciuntit zăcu pe câmpie în această zi de duminică, în tabăra creștină, deasupra căreia se ridică semnul crucii, pentru care se chema că se poartă războaiele”.

Dela învingerea dela Călugăreni până la răpunerea lui Mihai s'au scurs numai șase ani și șase zile. Numai șase file de calendar stau despărțitoare între victoria, ce avea să-i deschidă drum peste veac, și sângeroasa lui prăbușire.

Între aceste două date apropiate se găsește înscrisă toată trăirea neamului nostru: asprul suiș spre biruință și prăbușire. Dar, tocmai această mărășavă trădare unește pentru vece destinul românesc. Prin moarte întrupează Mihai năzuințele tuturor Românilor. Trupul lui a rămas de strajă în pământul Transilvaniei iar capul a fost readus cu cinste la Mănăstirea Dealului. De dincolo de moarte și mai presus de împrejurările politice, Mihai Viteazul menține prin martirajul său unirea provinciilor românești. Dela 19 August 1601 și până în veacul veacului, țărâna Transilvaniei este legată de Țara Românească, pentru că pământul țării trebuie să fie unul, cum unul singur a fost Mihai Vodă Viteazul.

Furnizorii

de
ION COLAN

O chestiune foarte delicată; atât de plăpândă, încât la sfârșitul războiului, atunci când observații și constatări n'or mai fi inoportune, ca azi, mulți din acești magnați ai producției în mare vor trebui să suporte, dacă nu pedeapsa capitală, cum foarte dulceag numesc Rușii despărțirea trupului de suflet, măcar o anumită privațiune de libertate.

Nu vorbim aici de cei pe care-i suportă publicul consumator, deși nu-i excludem. Este evident că dacă mamei, cu soțul plecat, i se vând o seamă de alimente la un preț peste puterile ei de cumpărare, actul necomenosului negustor se numește crimă.

Dar cum am putea numi șmecheria marelui furnizor, care-l încalță pe Ion Pălărie cu bocanci ce după două zile de marș își cască dezolat talpa, lăsând-o să se rânjească noroaielor stepei?

Astăzi noi vom suporta și experiența aceasta.

Noi vom dovedi blăjinei țării că pentru un ideal național suntem în stare să suportăm toate mizeriile inerente luptei.

Noi vom răzbi, căci indiferent de ce purtăm în picioare, inimile ni-s sbuciumate de dorul totalei împliniri.

Dar să nu-și imagineze profitorii răsmerișelor sufletești de azi, că nesfârșitele și neobrăzatele lor afaceri pe spinarea tuturor vor fi trecute în cronica vremii la capitolul *Victoriosii*.

Nu, căci fiecare istorie de război

mai are un capitol. În războiul trecut l-am numit: *Imbogățitul de războiu, în vârtiții*.

Cum vor fi numiți acum, nu știm. Ne permitem numai să-i avertizăm, foarte respectuos, că le vom rezerva paginile care li se cuvin, fără considerație față de poziția socială, averea sau legăturile lor.

Când dela Conducătorul de stat până la Ion Pălărie, ostaș cu grad de soldat într'un regiment de front, toată lumea se dăruiește pentru o credință, nescărmănatul celor câțiva — ori câți ar fi! — ar aduce a tembelism național. Ceea ce nu se poate.

Când merele țării sunt bune, precum au dovedit-o, apoi nu va lăcrima nimeni pentru eliminarea celor putrede.

Acuma, firește nu e vreme de selecționare, dar e cinstit să se știe că suntem pentru ea.

Iară cum fenomenul nu ne aparține monopol, furnizorii fiind aceiași în toate țările, probabil că pretutindeni se întocmesc tabele comemorative pentru acești eroi siniștri.

Eu le-aș face și un monument simbolic: O hienă, cu părul sbârilit pe șira spinării, gata să se repeadă asupra prăzii. Și pe fiecare ins identificat, l-aș ține douăzeci și patru de ore la picioarele monumentului într'un fotoliu comod, pușând dintr'o havană veritabilă, să-l vadă trecătorii.

Pe urmă, cum zicem noi în limbaj jandarmeresc, l-aș trimite la urma lui.

Ce se așteaptă?

de Dr. D. Chirculescu

Se sbat popoarele cu probleme de mari proporții: distribuirea coloniilor după războiu, noile baze ale civilizației de mâne, doborîrea bolșevismului...

Unele din ele, printre care și noi, Românii, am făcut și facem sacrificii și dăm tot sprijinul pentru ca pericolul din răsărit să fie înlăturat.

Trag și alții foloase de pe urma atitudinii și a sacrificiilor ce aducem. Și le convine unora să fie doar „la plăcinte înainte”.

N'am avea totuși nimic de zis. Ce vină au ei, dacă situația noastră geografică face ca noi să le fim în mod natural scut d'n spre răsărit?

Dar altceva nu putem pricepe. În loc ca ei să respecte acest avantaj nemaipomenit și să tacă, în loc să se bucure de pomana aceasta fără asemănare și să dorească o Românie tare, ei visează să ne slăbească chiar în toiul luptei noastre amenințându-ne pe la spate. Fac astăzi ce au făcut întotdeauna.

Când evident este că prin aceasta ne obligă la o anumită pază care ar fi mai foiositoare în răsărit, chiar pentru propria lor apărare.

Ce poate fi oare în capul acestor oameni?

Nu s'ar găsi oare nicio formulă mai expeditivă să se termine odată cu profitorii tuturor meschinărilor și să lase neamului românesc toată vîlaga de care are nevoie în propria sa apărare și în funcțiunea europeană pe care și-o împlinește de secole în calea tuturor năvălirilor din răsărit?

Ce se așteaptă?

Folclorul „GAZETEI TRANSILVÂNIEI”

Problemele filmului european Opera distructivă a Evrellor — Situația în Franța Pericolul american

de Ion Gherghel

V.

Unde poate să ajungă o țară, dacă se lasă copleșită de concepții și stiluri de viață străine de firea și menirea ei, o dovedește exemplul Franței. Națiunea aceasta capabilă și înzestrată cu un spirit atât de subtil și un gust atât de ales — (am văzut doar că în fruntea tuturor a stat la început cinematografia franceză!) — s'a trezit, între anii 1933—1935, subminat de elementul iudaic,

speculant și fără scrupul. Aproape jumătate din producătorii de filme franceze erau jidani, refugiați în cea mai mare parte din Germania hitleristă. Pe de o parte concurența tot mai apăsătoare a „Paramount”-ului american care, — deschizându-și ateliere și în Paris, crea, fără încetare, versiuni în limbi diferite, în special: engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană, cehoslovacă, polonă și suedeză, — pe de alta parte

înstrăinarea parțială a producției autohtone aduseră industria filmistică franceză la marginea prăpăstiei, amenințându-o cu o totală prăbușire economică.

O succintă indicație statistică va avea darul să lămurească și mai bine aceste triste stări de lucruri.

Se produc în 1928 aproximativ o sută de filme mari (ce ocupă o reprezentare întreagă), în Franța. Acest număr crește în 1934 la 126. Și mai mare e creșterea (și deci iluzia prosperității filmistice) în Anglia, unde proporția e următoarea: 76 filme în 1928 și 194 filme în 1934. În realitate această creștere nu era semnul prosperității, ci cuprindea în sine germenul distrugerii. Pierderilor de 73 milioane franci din 1933 le urmau altele, și mai mari: de 160 milioane, în 1934, iar în 1934/35 falimentele societăților „Pathé-Nathan” și „Gaumont-Franco-Aubert” se cifrează la 400 de milioane franci.

Opera Evrellor, izgoniți din Germania, începe să și producă roadele nefaste, a urea. Căci e semnificativă

INSTANTANEE

Ochii și dragostea

Intr'o seară, mai târziu, mă îndreptam spre casă. Căraea pe care mergeam era singuratică, dar scăldată în razele lunii. Ce bine, Doamne, gândeam în mine, că barem luna nu se teme de rigorile legii să-și camufleze discu'. Avem astfel și noi câteva seri luminate. Înainte pe drum mergeau doi înși, doi tineri, ținându-se de mână și mi-am luțit pasul să-i ajung, ca să nu fiu singură de tot pe cale. M'am ținut la o mică distanță de ei și-am parcurs așa o bună bucată fără să-i fi auzit să-și spună un cuvânt. Se priveau numai lung din când în când. Mi-adusei aminte atunci de-un proverb chinez: Mai bine e să vezi odată decât să auzi de-o sută de ori.

Nu știu în țara în care s'a plăsmuit această fărâma de înțelepciune omenească, dacă i se dă stricta și adevărată interpretare, sau o utilizează și Chinezii în înțeles mai larg, cum facem de pildă noi. Subt „noi” înțeleg cel puțin trei părți din totalitatea celor ce trăiesc, se sbuciumă, iubesc și sufăr azi în Europa această încercată și de cealaltă parte a globului pământesc. Ochiului îi revine astăzi importanța cea mai desăvârșită; ochiul în viața omului trecut prin două războaie e stăpân, e suveran, e în același timp cea mai trudnică slugă a sa. Trudnică da, gândiți-vă cât trebuie să-și dilate el pupila ca să străpungă întunericul nopților noastre.

Luând ochiul asupra și aproape toate agendele celorlalte simțuri omenești, urechea tinde tot mai mult să ajungă un adaus de prisos, un apendice al capului, o completare a lui, dacă vreți să zicem așa. I-am zice decor, poadoabă, dar uneori e tocmai contrariu. De serviciile ei ne putem aproape dispensa — cu excepția numai când umbilăm pe stradă și trebuie să fim atenți la semnalele de automobil. La două lucruri ne putem dispensa însă de tot sigur: la dragoste și la distracții. Ca să ne distrăm mergem la cinematograful, căci de mergem la concert se întâmplă să adormim. În dragoste mai are cineva lipsă de urechi? Drumul cel mai scurt la inimă tot prin ochi duce. Unii susțin că prin stomac. Sunt prozaici. Numai ochiul leagă inimă cu inimă, el e tâlmaciu fidel, pe când urechea, cu nătângia ei, de multe ori desleagă, surpă ce ochii luni întregi au clădit. O șoaptă, un mic cuvântel, o glumă pe care scoala oceașă roză dela tâmplă o transmite inimii prin telefonul său, riscă să fie rău înțeleasă. Și atunci tot palatul acela de cristal strălucitor, în care visează inima îndrăgostită, se risipește, pierde ca o beșică de săpun.

Nu, nu, e absurd, e direct ridicol să te mai încrezi azi urechii. Nu merită să fie, cum este împodobită, cu mărgăritare prețioase și rubine. Jos cu urechea! În domeniul dragostei n'are ce căuta. Ochiul să țese el singur rețeaua aceasta de aur, singur singurel.

Ecat. Pitiș

restrângerea — ce denotă o înțeleaptă cumpătare — în Germania, unde față de 242 filme din 1927 se produc în 1933 abia 114. fiindcă aceasta era proporția justă față de numărul redus al spectatorilor în urma gravelor crize economice (337 de milioane de spectatori, în 1927 față de 238 milioane de spectatori, în 1932).

Un popor inteligent și creator de valori spirituale, ca cel francez, nu putea să privească nepăsător la ruina uneia din cele mai înfloritoare industrii naționale. De aceea, începând cu anul 1935 se luă în Franța severe măsuri de contingentare după principiul just: „le film français doit être fait par les français”.

Dar... vorba Românului: Unde dai, și unde creapă!?

Efectul n'a fost, întru toate, cel așteptat. Au intervenit Americanii, cu banii. Unde au dat de un regisor european, excepțional de capabil, de un artist sau de o artistă europeană cu posibilități de dezvoltare în temeiul ap-

ținuturilor innăscute ce ieșeau din comun — hai cu ei la Hollywood!... De această pacoste n'au scăpat nici Francezii. Că, de obicei, nu prea li se dădea tuturor celor răpiți de lucru, asta n'avea nicio importanță. Principalul era că aceste valori erau pierdute pentru Europa, ca și multe romane, compoziții muzicale și piese teatrale, potrivite pentru scopurile filmului. Americanii le plăteau bine, punându-le apoi la „păstrare”, pentru ca să nu le fie de folos Europeanilor. Astfel în preajma anului 1933 continentul nostru ajunsese la meza și dacă regimul național-socialist nu ar fi luat sub ocrotirea sa filmul german „Ausverkauf”-ul s'ar fi extins peste teritoriul întregii Europe.

Curenți politice, culturale, economice și estetice s'au împletit și au colaborat la nașterea și crearea unei bogate și variate activități pe terenul producției și exploatarei filmului european, care poate fi privită ca un semn de bun augur pentru posibilitățile de creare și valorificare a forțelor străve-

Badea Cârșan

de
Ion Bozdog

I.

În lupta aprigă dată pentru lămurirea dreptului nostru de stăpânire asupra întregului pământ al Transilvaniei au participat nu numai cărturarilor cu armele științei și bărbaii politici cu sacrificiile avutului și vieții, ci s'a încadrat întreg neamul printr'o vie și dărză conștiință, care a ridicat și pe anonimia țărani în rândul eroilor legendari, fie ca luptători cu arma, fie cu expresie a acestei conștiințe.

Din rândurile lor s'au ridicat și au devenit aștri strălucitori: Horia, Cloșca și Crișan prin martiriul suferit, pentru dreptatea neamului, iar Gh. Cârșan, cea mai strălucitoare scântie a conștiinței dârze a romanității și continuității noastre pe acest pământ. Dacă Horia, copleșit de povara nedreptăților neamului a bătut drumul pe jos la burgul din Viena de unde cerea împăratului „dreptate”, Cârșan, biciuit de viața și de neînțelepciunea șirului neîntrerupt al strămoșilor, a călcat drumul Romei trecând pas cu pas prin urmele lăsate de legiunile romane în drumul lor spre crestele Carpaților. Prin ființa sa voia să facă legătura vizibilă între Roma și Români.

Cu sarica mișoasă, cu cușma rotită, cu desaga pe umăr, bățul de cioban l-a prefăcut în toiag luminos imprumutându-i strălucire din Columna lui Traian de care l-a răzimat, ca să lumineze calea neamului spre sacrificii și biruință.

Neastâmpărul conștiinței sale l-a făcut să ducă pumnul de țărăni din Transilvania și să-l așeze la poalele Columnei, iar de acolo să aducă firițele de nisip și piatră pe care să le arate tuturor și să le pună chlag sfânt al legăturilor peste veacuri cu leagănul obârșiei noastre.

Gh. Cârșan părăsindu-și indeletnicirea de cioban de turme se preface în curierul ce leagă sufletește pe frații de același sânge pe toate versantele Carpaților.

Cărți, scrisori și jalbe umplu dăsașii lui cu care pleacă dela frații din Ardeal la cei din Regat, iar cărțile și publicațiile care apar peste munți sunt trecute pe umerii lui vânjoși și aduse hrană fraților din robie.

Indeletnicire nobilă dar împreunată cu multe primejdii și riscuri, pe care le-a înfruntat cu dibăcie, aflând totdeauna noi mijloace de a continua acest apostolat.

În jurul numelui lui Badea Cârșan s'au țesut povești și legende, dar s'au publicat prea puține fapte, susținute și dovedite cu acte originale.

Răsfoind un dosar secret din arhiva Prefecturii Brașov, privitor la această activitate a lui Gh. Cârșan, în-

crestez în cele de mai jos conținutul acestor hârtii spre a servi material celor care vor cerceta și reconstitui viața acestui inimos luptător naționalist.

La 16 Febr. 1905 sub Nr. Ad. 17 Res. (secret), Șeful Poliției Brașov cere prefectului Székely György să ordonaște cheltuielile pentru traducătorul Huszár Antal în cauza cercetărilor contra lui Gh. Cârșan.

Dosarul cercetărilor disciplinare s'a trimis spre traducere Ministerului de Interne, specialistului Huszár A., (care scrisese lucrarea confidențială pentru guvernul maghiar: „Românii din Ungaria” în care preconiza toate măsurile de luat împotriva instituțiilor românești).

În raportul din 17 Martie 1905 înaintat Ministerului Prefectul motivează numirea lui Huszár „fiindcă la oficiile județene sau ale orasului nu s'a putut afla un astfel de individ cu buze maghiare care să posedă perfect limba română”, dar în ziua următoare îl încredințează cu această sarcină pe un diurnist, Mandel Adolf, angajatul lui Huszár A. căruia i se avansează diurna de 44 cor. pe timpul dela 6—16 III.

La 28. II. 905. Consilierul ministerial Dr. Sely Sandor cu Nr. 995 conf. 1905 avizează Ministerul de justiție privitor la cărțile confiscate dela Gh. Cârșan, aflătoare la Parchetul Brașov.

„Între cărți se află și de cele interzise la transportul cu poșta, dar și de acelea, care, deși nu sunt încă excluse, dar sunt semnalate ca „de interzis” și fiindcă 1/4 din cantitatea imprimatelor confiscate sunt diferite manuale școlare (istorie, geografie, cărți de citire etc.) după toate prevederile sunt cărți contra statului și deci acestea vor trebui interzise”.

Va dispune deci controlul tuturor imprimatelor care vor sta la dispoziția funcționarilor ce vor fi trimiși la Brașov.

Tot la 28 II. 905. Ministerul de interne avizează Prefectura Brașov că va sosi pentru controlul cărților confiscate d-l A. Huszár, traducătorul oficial al Ministerului.

Ministerul de interne cu Nr. 114 Res. ordonă Prefecturii Brașov 44 cor. diurna convenită diurnistului Mandel Andor, sumă ce fusese avansată de subprefectul județului din casieria de mână.

Numai Asociațiunea transilvană „Astra” ne ajută; se gândește cineva la asta?

chiului nostru continent. Firește suntem abia la început de drum. Căci nu va fi de ajuns să se creeze, în viitor, filme de o valoare tehnică egală celor americane, ci, egalându-le varietatea și strălucirea motivelor, să li se opună filme europene mai adâncite ca concepție și mai fecunde ca putere de simțire. Un stil nou continental, împletit firește din specificul național al fiecărui neam cu ceea ce este adânc înfiltrat în tradiția culturală multiseclară europeană va trebui să se nască din sforțările viitoare de sinceră și reală colaborare, pentru ca fiecare popor producător de filme să poată să se mândrească: Acest film național este național tocmai prin faptul că este internațional, cuprinzând în sine indispensabilul său nbure de esență general — și etern — umană!

106 **„GAZETA TRANSILVANIEI”**

PREDICI ÎN PUSTIU

Leacul universal al suferințelor omenești

Să înșirăm puțin — aruncând o privire asupra vieții noastre — suferințele cele mai frecvente, peste care am trecut, și trupești și sufletești și vom vedea, că dacă am fi cunoscut și înțelegător leacul, de care vorbim în acest articol, le-am fi putut evita, sau suferința repede s'ar fi putut vindeca.

De ce boli am suferit mai mult în viața noastră? De sigur de răceli și reumatisme, de indispozițiuni de stomac, bronșite, laringite și amigdalite. În spre sfârșitul vieții de arterio-scleroză, inimă, ficat și rinichi, iar în tinerețea noastră sunt destul de frecvente bolile venerice, la femei nespuse de numeroase suferințele pe urmele avorturilor. Să mai adăugăm și bolile, care slavă Domnului nu sunt chiar așa de dese: cancer și tumori de tot felul, operabile și neoperabile, tuberculoza, alcoolismul și sifilisul, toate bolile infecțioase chiar, ca tifusul, vărsatul și scarlatina, abcese și boli de piele, anemii și apendicite, artrite și angine, diabet și diateze, gripe și gangrene, histerii și neurastenii, cistite și prostatite, boli de ochi și de urechi, ulcere și scrofuloză, toate, toate le-am fi putut evita, dacă noi și părinții noștri am fi respectat adevărul biblic: „Corpul tău este templul sufletului”.

Cine respectă acest adevăr nu bea și nu fumează, îi place curățenia, apa caldă și apa rece, aerul curat și mișcarea liberă, se culcă de vreme și se scoală de vreme, are un sever program de muncă, în care dacă lucrează toată ziua cu creierul în aer închis — găsește totuși în cele 17 ore ale zilei — căci sunt mai mult decât suficiente 7 ore de pat, timpul necesar pentru mișcarea în aer liber.

Cine respectă acest adevăr biblic, postește des, nu mănâncă mai mult decât este necesar, doarme cu geamul deschis și fiindcă sunt extrem de simple metodele le găsește el ușor cele acomodate, care să-l ducă la o așa oțelire a sănătății sale, încât nicio răceală, nicio boală infecțioasă, niciun fel de indispozițiune să nu se mai lege de el.

Dar când e vorba de suferințe sufletești? Tristeți de tot felul și desamăgiri, certuri și conflicte, divorțuri și neînțelegeri, griji și insomnii, invidii și ambițiuni, nesuccese și căderi la examen, accidente și lovituri ale sorții, boala celor iubiți sau moartea lor, credeți-mă iubiți frați, nu există alt leac mai universal sau mai special decât tot cuvântul evanghelic: întoarce raul cu bine și nădăjduște împotriva oricărui nădejdi.

Dar când e vorba de cea mai mare suferință a neamului omenesc, în care se acumulează la maxim suferințele trupești și cele sufletești deodată: războiul?

Fiindcă n'a respectat niciodată omenirea Cartea Sfântă așa cum trebuie de aceea n'a scăpat de el.

Leacul universal? Biblia. Numai ochiul orbit de Satan îl poate tăgădui.

Dr. M. Suciu-Siblaar.

De pretutindeni

O tuberculoză... preventivă

După sforțări făcute timp de decenii pentru combaterea tuberculozei vitelor de lapte în Danemarca, s'a constatat că pericolul contaminării oameșilor prin laptele vacilor constituite mai mult un bine decât un rău. Conform rezultatelor celor mai noi cercetări din Danemarca, infecțiunea artificială a organelor omenesc cu tuberculoză prin laptele de vacă corespunde unei vaccinări ușoare, dar foarte eficace în contra acestor boli.

CALEIDOSCOPI

de Lucian Valea

Vieaja literară...

și culturală n'a cunoscut stâneniri și nici opreliști prea mari în vremurile de cumplite încleștări ce le străbatem. Scriitorul a știut să fie prezent deopotrivă pe câmpul de onoare al armelor cât și pe cel al slovei. Editurile au lucrat intens. În programul de adevărată ofensivă culturală „Fundațiile Culturale”, Casa Școalelor, Cartea Românească și Scrisul Românesc au lansat cărți de valoare capitală. Cuvinte de laudă merită și editura „Vremea” despre care vom însemna într'un număr viitor prețuirea noastră. Deși abundentă activitatea altor edituri prezintă un aspect întunecat: *primatul traducerilor*, care de cele mai multe ori sunt proaste de-a-dreptul. Nu știu cine e de vină. În minte însă ne vine un proverb: *Țara arde și baba se piaptână.*

Sezonul literar...

de toamnă se anunță de pe acum ca fiind extrem de bogat și de variat. Scriitorii ardeleni tineri și cei mai în vârstă, vor fi prezenți, după câte știm, fiecare cu câte un volum în vitrinele librăriilor. Tot în toamna aceasta se va inaugura biblioteca „Cartea Refugiului” la Fundațiile Mihai I. Cărțile de început vor fi ale scriitorilor tineri ardeleni, proză, eseu etc... Se pare totuși că Mars e darnic cu strănepoții...

Viața...

din 7 August închină pagina sa culturală amintirii lui Pavel Dan. Semnalăm dintre colaboratori pe d-nii: Vasile Netea, Radu Brates, N. Comșa... etc. Cu acest prilej ne amintim că în primăvara acestui an se anunțase la Triteni comemorarea scriitorului ardelean de către „Societatea Scriitorilor Români din Ardeal” și în prezența soției dispărutului. Să fie numai o amânare sau să fi uitat de acesta cu adevărat.

Abonaților

le aducem aminte că nu trăim din subvenții.

Nu ne pare rău

de Dr. N. Căliman

Românul, o putem spune liniștiți, e bun la suflet. E creștin adevărat. Iartă pe cel care i-au greșit. Merge la înmormântarea lui. Ii spune păcătosului, dacă trebuie, la mormânt, chiar și cuvinte bune de despărțire.

Și ca popor nația noastră este iertătoare și bună de suflet. Prea iertătoare chiar. Să nu se creadă că popoarele sunt toate la fel. Popoarele sunt ca și indivizii. Sunt indivizi buni și sunt indivizi răi. Sunt popoare cu suflet bun și sunt popoare cu suflet de căne.

Să ne gândim la toamna anului 1918. Venise această toamnă de bucurie și prăznuire națională, după sute de ani de cele mai grele suferințe. Și suferințele războiului, care trecuse, erau atât de mari și de apropiate, încât orișicare nație din lumea aceasta s'ar fi datat la mai multă uitare de sine, decât a făcut-o poporul român.

Nicio cruzime față de cei care-i arătasera numai răutate, nicio răzbu-nare față de cei care căutasera toate căile de asuprire și umilire.

Și să ne gândim apoi la altă toamnă. La toamna anului 1940, când

roata sorții s'a întors. Toamna suferințelor și a tuturor cruzimilor.

Așa este adevăratul Român. Iertător și bun la suflet. Dar el nu uită. Nu vrea să uite. El nu răspunde cu răutate la răutățile dușmanilor. Dar nedreptățile față de nația sa sunt pentru el tot atâtea arme cu care se întărește în lupta sa.

Nu uită și nu-i pare rău după cel care i-a făcut nedreptate nației sale. Unuia ca atare nu-i poate fi prieten nici în vieajă și nu-l poate uita nici după moarte.

Nu ne pare rău, mai cu seamă, după cei care ne-au călcat drepturile și dreptatea nației noastre. Nu ne pare rău și nu uităm pe aceia, care și-au bătut joc de nația noastră și și-au re-negat sângele.

De aceea nu ne pare rău după un călător, care poartă în el sânge ca al nostru. Ori și cât bine ar fi făcut el pentru nația sa, nouă nu ne pare rău după el. El și-a bătut joc de sângele propriu, iar nației românești i-a făcut cea mai mare nedreptate.

Dela Uniunea Foștilor Voluntari Români București

Se aduce la cunoștință Despărțămintelor județene și locale, precum și tuturor camarazilor foști voluntari, că la Congresul U.F.V.R., care a avut loc la Deva în zilele de 4-5 Iulie 1943, s'a ales conducerea Unității după cum urmează:

Președinte: Dr. Voicu Nițescu
Vice-președinti: Dr. Pompiliu Nistor și Dr. Petre. Metes.

Membrii în Comitetul Central: Dr. Petre Nemoianu, Dr. Titu Triff, Dr. Nicolae Cârpișan. Lt. Col. Traian Mușiu, Dr. Romul Coțloiu, Dr. Dimitrie Cozma, Iosif Dăcu, Ștefan Boleru, Ion Agârbiceanu, Dr. Laurian Gabor, Dr. Mihail Șerban, Corneliu I. Codarcea, Dr. Joe Gherman, Mihail Guțu, Dr. Aurel Tețu, Corneliu Pop, Dr. Valer Pocol, Ion Onescu, Nicolae Turcu, Dr. Gheorghe Jeleru, Zugrav Silviu, Dr. Valer Pop-Jimbolia, Dumitru Lăzărel Lăzărescu, Octavian Furlujeanu, Dr. Sebastian Bornemisa, Dr. Dumitru Nacu, Gheorghe Ciocolu. Alexe Henegartu, Ionel Drăghiclu, Petru Roclu, Gheorghe Tiu, Teodor Stoica, Dr. Nicola Andrei, Elie Buinea, Alexandru Tândrau, Dr. Andrei Crișan, Gavrilă Păușanu, Ion Ciobanu, Gheorghe Popp și Emil Pop.

Broul central s'a constituit după cum urmează:
Secretar-general: Mihail Guțu.
Casier-contabil: Gheorghe Ciocolu.

Controlor-censor: Ionel Drăghiclu.
Bibliotecar: Corneliu I. Codarcea.
Președinte al comisiei Istoriografice: Dr. Petre Nemoianu.

Potrivit hotărârilor aduse de congres, despărțămintele noastre județene, locale și regionale, sunt rugate cu insistență a proceda imediat la reorganizarea despărțămintelor, convocând adunări generale ordinare pentru alegerea conducerii despărțămintelor și anume: un președinte, doi vice-președinti și 15 membri în comitet.

Despărțămintele județene și regionale vor verifica tabelele Seria I, II, III, și IV, din care vor verifica pe toți camarazii în vieajă și cei decedați, trecând pe un tabel suplimentar pe camarazii refugiați și domiciliati în raza despărțământului respectiv.

Tabelul camarazilor decedați se va înainta la U.F.V.R. București, Str. Bibescu Vodă No. 21.

Despărțămintele județene și regionale ne vor mai înainta și un tabel cu adresa exactă a camarazilor care doresc să aboneze „GAZETA VOLUNTARILOR”, care urmează să fie reeditată în curând.

Despărțămintele noastre sunt invitate a încasa cotizațiile anuale conform dispozițiilor date de Comitetul

La microscop

la smeură, doamnă...

Ieri pe la prânz, venind spre casă, aud după colțul unei străzi o voce cam spartă și plină de indignare, strigând:

— Ce, dacă dumneata ești sergent de stradă, crezi că ai dreptul să insulti oamenii care trec pe drum?

Grăbesc pasul să văd cine are curajul să atace un sergent în exercițiul funcțiunii, și ce-mi văzură ochii? Un țigan, cu cofa cu smeură 'n spinare, era cel care striga! Nu prea tânăr, îmbrăcat în haine negre, cu cravată și cu pălărie de fetru neagră, l-ai fi putut lua drept un cioclu în ținută de ceremonie, dacă nu l-ar fi dat de gol emblema meseriei purtată pe umăr și picioarele desculțe și nu prea curate. La câțiva pași un dancier mititel, și el cu o cofiță cu smeură în spate, incremenise cu gura și ochii căscați, plin de vădită admirație pentru *corajul* lui tetea.

Situația părea într'adevăr neverosimilă: un țigan să strige la sergent și sergentul să nu-l înhațe!

Dar țiganul continua cu o revoltă din ce în ce mai plină de demnitate:

— Ce-i dacă ești sergent? Eu am fost pe *frunt*, dom'le, așa să știi! Ia să te duci și dumneata acolo, să vezi ce-i aia *fruntul*, și p'ormă să stăm de vorbă!

Și sergentul tăcea, jumătate răzând, jumătate impresionat, întrebându-se poate dacă eroismul țiganului se trecea numai pe asfaltul orașului, sau se manifestase cumva și acolo, pe *frunt*, unde el, simplu sergent de stradă, n'avusese cinstea s'ajungă.

Matei Lupu

Colaboratorii

noștri sunt rugați să ne trimită articole scurte.

de control al F. L. de pe lângă Ministerul Apărării Naționale.

Cotizația anuală, conform hotărârilor adunării generale dela Deva este de Lei 600 anual pentru ofițeri, și Lei 100 anual pentru grade inferioare și trupă. Cotizația cota parte de 50%, se va trimite cât mai curând la U.F.V.R.

București, la 11 August 1943.

Președinte:
ss. Dr. Voicu Nițescu

Secretar general:
ss. Mihail Guțu

Sate transilvane

BRANUL

de Ion Colan

II.

Acum, puțină istorie

Sunt satele brănele răspândite foarte?

Sunt, e drept, dar mirare nu-i, dacă știi câte învălmășeli au trecut peste ei, începând cu legionarii romani și slârșind cu involburarea din 1916.

Ce ușor ni-i nouă să ne minunăm de aversiunea Brăneanului pentru casa de lângă drum și pătimașa lui dragoste pentru căsuța ascunsă în fundul văii ori acățată de o seninare, cât mai de-

parte de loc umblat; pentru miile de poteci și potecuțe, ce prind regiunea ca într'o plasă, unele știute de toți, altele numai de unii, călăuze istețe pe „Vama Cucului”.

Din calea prea multora, ei și-au împins gospodăriile spre periferie și acolo și-au așezat și locașurile de închinăciune, singuri cu Dumnezeu, ferite cât mai mult de văzul lumii celei vremelnice.

Câtă deosebire între federația celor șapte sate săcelene, compacte, cu rânduială făcute, și atât de bogate în epoca lor de mare strălucire — și cele

zece comune brănele, unde nu știi când ai intrat într'un sat, și când a început celălalt, risipite ca făina orbului și nici mult mai sărace, și nici mult mai bogate astăzi, ca altădată, deși mult mai populate ca odinioară, ei fiind azi peste zece mii.

Nici n'ar fi putut fi altfel, căci aproape n'a existat generație peste care să nu fi trecut prăpădul unor mișcări infricoșate de armate.

Descălecatul dintăiu al Țării Românești, cu Radu Negru, legenda pe-aici spune că s'a făcut.

N'au trecut nici 40 de ani și iată-l pe Carol Robert, strămtorat foarte prin prăpăstioasa și întunecata trecătoare.

Aceeași soarte îl ajunge, tot prin părțile astea, și pe Ludovic al Ungariei, în întâlnirea avută cu Vladislav, Domnul Munteniei.

Pe-aici, și tot bătut, se întoarce Regele Sigismund, al aceleiași Ungarii, după lecția dela Posada.

Turcii pe-aici trec în Țara Bârsei, Tătarii pe aici (1421).

Prin trecătoarea Branului își mână oștile și Ioan Huniade, și Ioan Zăpolya, și Gheorghe Băthori, Gheorghe Rákoczy, Tököly, iar grănicerii lui Ludovic Kosuth aici sunt dezarmați de feciorii tribunului brănean Aron Moșoiu, la 1848.

Ce dragoste puteau să aibă Brănenii pentru casa pusă în bătaia atâtor vânturi?

Cum era să dureze Brăneanul așezarea încheagată în lungul trecătoarei, dacă pe-aici și-au repezit oștile Vlad Tepeș, Radu Paisie, Mircea Ciobanu, tatăl și fiul lui Mihai Viteazul — cei doi Petrașcu — apoi Radu Șerban, Constantin Basarab, Gheorghe Ștefan, și Constantin Brăncoveanu.

„LUMEA” argă

Nu știți cât de adânc e somnul? Măsurați-l!

Nu sunt doi oameni care să doarmă la fel. Unii dorm buștean, nemișcați, și alții se svârcolesc ca peștele pe uscat. Se odihnesc oare și unii și alții tot așa de bine? Experiența oamenilor spune că nu, deoarece altfel n'am spune câteodată întinzându-ne dimineața: ce bine am dormit!

Cercetătorii germani, gata totdeauna să introducă metodele lor exacte și măsurătoarea în cele mai gingașe fenomene fiziologice, au pus la punct și metode de măsurare a adâncimii somnului. Acestea sunt bazate pe excitații ale simțurilor celui care doarme, excitații a căror intensitate este exact măsurată. Lumina, sgomotul, răcirea sau încălzirea unei porțiuni din piele, stau de obicei la baza experiențelor. Dacă într-o cameră în care dorm mai mulți oameni asupra cărora se fac experiențele, lăsăm să cadă dela o înălțime exact măsurată o bilă de metal, sgomotul ei va trezi pe unii din cei care dorm, dar nu va turba somnul altora.

Incercările făcute cu sgomotul au dovedit că oamenii sunt aproape insensibil, la excitațiile sunetului, atunci când dorm adânc. Somnul adânc poate fi recunoscut și înafară, prin faptul că omul doarme aproape nemișcat, în timp ce somnul ușor este însoțit de mișcări dese. Cercetările germane au dus la concluzia că nu durata somnului, ci adâncimea sa este hotărâtoare pentru ca omul să se odihnească deplin. Se știe azi că somnul este un fel de „hrănire” a corpului și că se comportă ca și cea alimentară. Omul poate mânca cantități mari de alimente puțin hrănitoare, dar se poate mulțumi și cu cantități mai reduse de alimente concentrate. S'a ajuns chiar la concluzia că s'ar putea scurta timpul de somn al oamenilor, dacă ei s'ar deprinde să doarmă foarte profund. Cercetătorul german Stöckmann a constatat că cel mai adânc somn este cel de îndată după culcare. Dacă omul se culcă imediat după apusul soarelui, deci în momentul natural al somnului, în cadrul obiceiurilor ancestrale, atunci somnul lui este cu vremea de o așa de bună calitate, încât un om care muncește normal și mănâncă la fel, se poate mulțumi cu patru ore de somn. Dacă, deci, ne-am culcat pela ora 7 după amiază, am putea să ne trezim către miezul nopții și să ne punem la treabă sau să ne apucăm de distracții. Numai că omenirea își schimbă foarte greu tradițiile și că, oricâtă dreptate ar avea cercetările științifice, ele vor convinge foarte greu pe oameni să renunțe la plăcerea somnului.

NOI nu avem subvenții dela nimeni.

Intr'un cimitir de eroi

de Eugen Hulea

Există în Dumbrava-Sibiului, sub umbra stejarilor niși cu colb fin, un mic cimitir de eroi, ale cărui cruci albe sunt asemenea unui buchet de iasomie așezat în poală de pajște verde.

A trecut anul de când am fost făcut acolo, primul meu popas de-o clipă, între crucile uniforme și inscripțiile lor scurte, cu premature tendințe de spălăcire, care se repetă aidoma, ca un refren de vecernie: erou ostaș, cutare sau cutare...

Cei pomeniți pe modestele cruci în majoritate avură vârsta între douăzeci-treizeci ani, tinerețea așa de autentică, încât te cuprinde copleșitor senzația, că te-ai afla într-o grădină de flori, smulși din rădăcini prea curând de furtună.

În acest mic cimitir am găsit o cruce, lângă ale cărei begonii trebuie să mă opresc mai mult de o clipă, ele fiind presate pe mormântul lui Emil Pintican, fost profesor la un liceu din Sibiu. El s'a mutat acolo după lungi suferințe, în urma rănilor primite pe frontul din răsărit, schimbând pentru totdeauna sgomotul claselor cu liniștea stejarilor din Dumbrava.

Locotenentul-profesor Pintican se odihnește într'un modest și simplu mormânt de ostaș fără grad, sub o cruciuliță de beton împodobită cu un buchet de gladiole și un muc de lumânare cu ochii plânși.

Atunci, adică acum anul, bulgării fiind încă proaspeți, mormântul îl puteam crede o improvizație pe care școlile, mulții colegi și mii de elevi ai Sibiului în curând aveau să-l transforme și să-l definitiveze după poruncile acelui sentiment firesc de închinare, pe care-l purtăm în noi cu toții și pe care-l cultivăm mai ales școala.

De aceea, în ceasul de mister din crucea amiezii de acum un an, când soarele presăra de sus tăcere și proiecta printre coroana stejarilor pete albe de mozaic aerian peste pământ și morminte, atenția mea s'a oprit numai cu totul fugar asupra acestui amănunt material. Într'un cimitir de eroi, cum este și acel cimitir, te ocupă alte gânduri și întrebări, venite de dincolo de viață, adieri mulcome care și-au pierdut ascuțitul de tragism și virulența de durere, fiind mai de grabă niște fluturi jucăuși în pânze diafane, lacrimi purificate pe partitura inevitabilă a umilei noastre vieți.

Suferințele care au precedat desnodământul final al desprinderii din carne, violența protestatară a instinctului de viață, care se opintește cu disperare să evite moartea și pierd din intensitatea lor omenească obișnuită. În cursul discretului dialog inițiat cu morții însuși holocaustul monstruos, care este războiul, și se pare a nu mai fi decât un imens potir, în care sângele se revarsă cu ecluze ridicare spre a crea istorie nouă pentru biata omenire...

Intr'un cimitir de eroi, acum un an mă preocupau nu dimensiunile sau estetica mormântului, care închidea în sine trupul vlăguit de suferințe al unui profesor, ci esențele sufletești care l-au purtat pe traiectoria luptei, până'n clipa fulgerătoare lovituri care l-a readus pe pământ și l-a înghenunchiat sub glie, lăsând în urmă-i o coloratură de sacrificiu însângerat.

Azi, când după un an, întâmplarea m'a readus a doua oară lângă aceeași cruce și în același cimitir, alături de peisajul neschimbat m'au întâmpinat aceleași meditații întrerupte, îmbiindu-mi-se spre discretă continuare. Din nou, jertfa mi-a reapărut în toată suverana ei frumusețe, iar suferința o justificare supremă a speranțelor omenesti de suiteare strădăni spre acele idealuri, în fața cărora crispările banale ale vieții pălesc, ca astrele mărunte în lumina biruitoarei dimineți.

Dar, chiar și în ceasul privilegiat al acestor intime comunicări cu umbrele, a trebuit să se amestece aceea fărămă inevitabilă de slăbiciune omenească, care nu este în stare să se ridice, neturburată, spre contemplări imateriale.

Și astfel, sunt sigur că fără voia mea, ochiul mi s'a plecat mai stăruitor ca altădată asupra brațelor subțiri și descarnate ale albei cruci de beton dela căpătâiul locotenentului-profesor Pintican, la picioarele căreia n'am mai găsit nici buchetul de gladiole proaspete și nici dăra lacrimilor de său, prelînse din ochiul plângător al luminii de veghe.

Pe mormântul, ordonat încă, begoniile își înclină semnificativ mănunchiul de petale, mărturisindu-mi, sfios, sentimentul dureros al unei părăsiri prea de vreme venite...

Din glasul florilor și din respirația însăși a mormântului se desprind certitudini brutale, care coboară brusc gândurile, împingându-le în urzeală de realități crude.

Și sentimente schimbate, opace ca un capac mortuar, se năpustiră peste careul de lumină, în care, cu o clipă înainte, stătusem de vorbă cu sindrofia eroilor și cu colegul Pintican.

La reîntoarcerea spre orașul cu școli multe și mii de elevi, m'am consolatat tot timpul cu gândul, că ne găsim în prag de nou an școlar, ocazie care va prilejui memoriei profesorului Pintican o fărâmă de aducere aminte, un gând bun și — poate — chiar o inițiativă vrednică de jertfa lui eroică.

Căci ar fi păcat, ca uitarea să se așeze definitiv peste amintirea lui, așa după cum se așează colbul fin al soșelei pe coama bătrânilor stejari din Dumbrava Sibiului.

„Gazeta Transilvaniei” Acum 101 ani

Și ceva despre dreptul limbii românești

O gazetă din Cluj (Mult és Jelen) în nrul 8 al său ne dădu o știre întorțită despre disputele urmate asupra limbii, ca și cum Sașii ar fi voit a ridica în Transilvania limba nemțească de limbă diplomatică. Această știre este falce, cum recunosc mai târziu chiar și susnumitul jurnal. Nația săsească cum se vede, voiește numai a-și păstra dreptul său curat național de a-și ține limba nemțească de limbă a trebilor în sânul său, cum și de a corespunde în aceeași, pe cât suferă aceasta relație către celelalte două nații.

Pentru nația românească în privința limbii încă se hotără în seriile mai sus însemnate — ceva prea interesant, până la ficat, care încă astădată n'avem vote a publica.

Nr. 5. 2 Februarie 1842. pg. 17.

Pentru conformitate I. Urcanu.

PARCHETUL TRIBUNALULUI BRAȘOV

Cererea înregistrată sub Nr. 10021—943

Domnule Prim Procuror,

Subsemnata, Spătar Valeria născ. Kerestesi refugiată din comuna Benesat Jud. Sălaj, domiciliată în Brașov Str. Bisericii Române Nr. 26, vă rog să binevoiti a dispune îndeplinirea formelor legale pentru reconstituirea extrasului meu de naștere, fiind născută în comuna Benesat Județul Sălaj, la data de 21 Aprilie 1922, de religie gr.-cat., din părinții Kerestesi Ștefan și Maria Kerestesi născ. Feder, de religie gr.-cat., căsătoriți legitim.

Propun martori pe: Husți Victor, din Brașov, Str. Octavian Goga Nr. 168, Lenghei Tudor din Brașov Str. Octavian Goga Nr. 168 și Ardelean Petru din Brașov, Str. Bisericii Române Nr. 26.

Cu stimă

Spătar Valeria n. Kerestesi

Nr. 10021—943

Noi, Primul Procuror al Tribunalului Brașov,

În conformitate cu dispozițiunile art. III din Decretul Lege Nr. 4062/940, referitor la reconstituirea actelor de stare civilă ale refugiaților, din 14 Decembrie 1940, invităm autoritățile și persoanele care dețin extrasul sau alte înscrisuri referitoare la actul a cărui reconstituire se cere prin petițiunea de mai sus, să le depună de urgență la acest Parchet.

Brașov, la 11 August 1943.

Prim Procuror, Prim Secretar,
N. Țughin A. Vâlceanu

Verificarea sirenelor de alarmă la Brașov

— COMUNICAT —

Comandamentul Subzonei A. P. Brașov comunică:

În ziua de 21 August 1943 între orele 9—14 organele Apărării Pasive ale Municipiului și jud. Brașov, vor proceda la verificarea una câte una a tuturor sirenelor de alarmă, prin sunete scurte de câteva secunde.

Se va face verificarea sirenelor Municipiului și a tuturor sirenelor dela toate întreprinderile din Municipiului și din jud. Brașov.

După verificarea fiecărei sirene se va face o verificare a tuturor sirenelor deodată, prin un sunet lung de 1 minut.

Publicul este înștiințat pe această cale să nu se alarmeze din cauza acestor semnale.

Eventuale alarme reale se vor transmite ca până acum prin sunete motulate cu o durată de 1 minut.

Și așa, în vreme, vai după vai, capetele încoronate și oștile lor au închinat steagul sau l-au înălțat victorios în strâmtoarea văilor brănene, silind populația s'o ia care'ncotro, de timpuriu dăscălită că din calea furtunilor e bine să feră în lături.

Până și pribeagul rege al Suediei, Carol al XII-lea, tot pe-aici a străbătut în Transilvania cu puștii lui tovarăși de glorie apusă.

În interiorul republicei este evident că fiecare se consideră fiu al patriei unde s'a născut, dar în clipa când hotarul celor zece sate a fost depășit, oamenii nu se mai numesc pe sine decât brăneni, după cum brănenii se întitulează și toți domni, mulți la număr, pe care i-a dat acest ținut.

— De unde ești nene Gheorghe?

— Din Bran.

— De unde din Bran?

- Din Moeciul.
- Din care Moeciul?
- Din Moeciul de Jos.
- Chiar de-acolo?
- Chiar. Din Cheia, adică.

Cheia e un cătun al Moeciului de Jos. Direct, Brăneanul nu-ți va spune niciodată că e din Simon sau Fundata.

Prin această recunoaștere a unui titlu generic, s'a creat o anumită solidaritate care se păstrează între locuitorii acestui ținut, ori unde se întâlnesc.

Eroii noștri

Mai sunt încă Cercuri culturale care nu ne-au trimis fotografiile eroilor căzuți pe frontul din răsărit.

Nu s'ar putea să fim scutiți de aceste aduceri aminte?

CONVOCARE

Soc. „Vulturul Carpaților” convoacă pe membri săi pe ziua de 29 August 1943, orele 9 a. m. la Președintele societății de unde vor pleca la Bis. Sft. Nicolae pentru a lua parte la parastasul membrilor decedați.

La orele 11 a. m. se va ține adunarea generală la Restaurantul Nicolae Constantin, Pe Tocile 50.

În caz de reprezentarea membrilor în număr suficient adunarea se amână cu o oră când se va ține cu orice număr de membri prezenți.

ORDINEA DE ZI:

1. Descărcarea vechiului comitet.
2. Alegerea noului comitet.
3. Diverse.

Brașov, la 20 August 1943.

Nic. Munteanu Nic. G. Ardeleanu
președinte secretar

F O A I E

PENTRU
MÎNTE, ÎNIMĂ ȘI LITERATURĂ

SERIA
II

ANUL
I

Nr. 8

SĂPTĂMĂNAL PENTRU CULTURA SATULUI
REDACTAT DE GH. TULBURE

1943

Albina :

Pildă de hărnicie

de Pr. Alex. Florea

Multe ar mai avea de învățat omul din viața animalelor.

Să ne gândim numai la străduința albinei, această muscă cu ac otrăvitor, dar și cu cea mai dulce miere.

Din zori și până în seară, purtată de vânturi și de ploaie, adună din floare în floare, picătură cu picătură, sucii milioane de flori.

Adună o dulceață, care în trece de mii de ori greutatea trupușorului ei.

Căsuța ei ne înfățișează cea mai frumoasă pildă de hărnicie și ordine.

Supusă în totul reginei, mama și stăpâna stupului, pe albina o găsești lucrând mereu, în rolul de ventilatoare, bătând din aripioare la ușa casei, de clăditoare de faguri, adunătoare de miere, hrănitore de puiet, paznică a casei sau gardă reginei, peste tot punând toată hărnicia și arta ei pentru viața stupului.

Măsurați milimetric căsuțele fagurilor ei, faceți o analiză a elementelor ce depune ea în pregătirea mierei și căutați în toate științele esențele ce le pune ea în aroma sucului, atât de prețuit, și veți rămâne uimiți.

Dar ea este și cea mai mare dușmană a lenei, a trândăviei. Căți gură-cască n'au fost înțepați de aceste harnice sburătoare.

Continuare în pagina 6-a

Vedenia părintelui Veniamin

de Gh. Tulbure

*L*a un ceas din noapte stând eu în genunchi pe lespedea lui Ștefan-Vodă și plângând, deodată s'a stins candela și s'a făcut în jurul meu un întunec mare. Și m'am înfricoșat și am înțeles că acesta este un semn dela Dumnezeu. Și cutremurându-mă, am văzut spre sfântul altar zori de aur... și mi-s'au arătat umbre de voievozi... Și am văzut apoi în același loc al sfântului altar ca o minune. Că mi-s'a arătat zare lungă de sânge și cer de furtună. Și am înțeles, că va fi cumplit și mare războiu la hotarele neamului, pentru că s'a făcut ca un fum des. Și când a ieșit iar lumina am cunoscut țara noastră. Și era largă cât nu-i vedeam marginile. Și am înțeles, că după războiul limbilor și după căderea lui Anticrist va izbăvi Dumnezeu neamul meu și-i va da hotarele dintru început... și vor cădea și se vor risipi împărățiile cele vrășmașe.

Vedenia aceasta a părintelui Veniamin, un călugăr, plecat de prin munții Moldovei, acum o sută și vreo cincizeci de ani și pripășit la vestita mănăstire dela Sfântul Munte, — ne-o istorisește, după niște însemnări rămase dela cuviosul sihastru, marele nostru scriitor Mihail Sadoveanu în cartea sa: *Lacrimile ieromonahului Veniamin*.

* * *

Fost-au și alți prevestitori, care, — fără să fie călugări, — au avut darul de a vedea departe în viitor. Au fost poeți, scriitori, oameni luminați, istoriografi și savanți, — români și streini deopotrivă, — care ne-au

lăsat pronosticuri din cele mai elocvente și mai impresionante cu privire la vrednicia, la chemarea și la soarta neamului românesc.

În aceste vremuri involburate, când soarta popoarelor se clatină ca frunza bătută de vânt, am socotit, că facem bine punând sub ochii cititorilor noștri cărțurari un buchet de asemenea prevestiri și păreri. Ele nu se vor întemeia nici pe o inspirație religioasă, nici pe o revelație supranaturală, cum a fost cazul părintelui Veniamin, — ci vor pleca din alte culmi de inspirație, din alte piscuri de gândire, unele din adâncimi de intuiție, altele din străfunduri de istorie. Seria acestor portrete de vizionari și profeți, o vom deschide în numărul viitor.

Cântec

Pe sub geană de colnic,
Bate „brandul” inamic
Și mi-ți rupe d'un voinic :
Subțirel cum e seara
Ochi adânci, ca cerul vara.
Fierul roade, focul mușcă
Voinicel culcat pe pușcă.
Nu mai plânge camarade,
Fierul mușcă, focul roade.
Mâna întinsă 'n rugăciune
Sfășiată de tăciune,
Pieptu 'n iureș asvârlit
Sfărțecat și sdrențuit.

Pe sub cască, binișor,
Un fir roșu, un bujor.
Peste fața lui balană
Crește-o lună, ca o rană.
Valea fumegă și arde.
Camarade care sângeră,
Iată, vine-un stol de îngeri
Cu năframe și brancarde
Și te-or duce la spital,
În cetatea de cristal
Colo sus, cu nori de salbă.
Ca 'n pruncie, maică-ta,
Precista cu rochie albă

Te-o griji și te-o căta.
Ochilor în asfințit
Cine le-o mai fi grăit ?
Și pe frunte, peste pleoape,
Ca un somn adânc de ape,
Pământia dimineată
L-a târit cu ea în ceață.
Jos, pe pajistea de scrum,
S'a topit un trunchiu de fum
Și din holda de pelin
A sburat un serafim.

Horia Nișulescu

Continuare în pagina 6-a

Un glas din junglă

Codrii fără margini, plini cu fiare sălbatice din India și Malaezia se numesc junglă. De când cu războiul, jungla nu răsună numai de răcnete îngrozitoare ale dihăniilor, ci și de uruitul mașinilor și ticăitul mitralierelor. Un soldat american intrase singur în codru. Se făcuse întuneric și se pregătea să-și caute culcuș. Deodată aude un strigăt: *Sus mânil!* Speriat că are în față o patrulă japoneză și-a ridicat mânil, așteptându-să vină cineva să-l facă prizonier. Văzând, că nu vine nimeni își lăsa mâinile jos. Atunci auzi din

nou o voce ascuțită: *Sus mânil, că trag!* Așa a dus-o toată noaptea cu mânil în aer, când în sus când în jos. Când se făcu ziuă își dete seama de păcăleala sa. Pe o cracă văzu un papagal. El era cel cu somația. Ei drăcie ca asta! Tu să mă sperii în halul ăsta? De necaz se trânti în iarbă să tragă un pui de somn. Abia ațipise și se trezește speriat. I s'a părut că aude în apropiere tăcănit de mitralieră. S'ascunde după un copac și trage cu urechea. Ce era? Sus, pe un alt copac, o familie de papagali imitau mitraliera de minune.

Fel de fel

Și-au pierdut Regina

Intr'o gară din Germania se descărcau din tren niște pachete. O cutie plină cu albine vii, din întâmplare, s'a spart.

Imediat mii și mii de albine au ieșit din cutie, sburând încoace și încolo împrejurul vagonului de bagaje. Conducătorii trenului au încercat să le alunge, dar zadarnic. Trenul a plecat, dar albinele s'au ținut după el pe o distanță de sute de km.

Ce se întâmplase? Regina se pierduse, când cu spargerea cutiei. În căutarea reginei, albinele au însoțit trenul toată

după amiaza până ce, obosite-moarte, au căzut toate pe pământ.

Pentru Regina lor!

Roua din țările calde

Roua este neapărat trebuincioasă chiar și la noi, dar cu atât mai mult în țările calde (tropice) unde ea are pentru plante și ierburi o însemnată deosebită, pentru că pe acolo e multă secetă. Roua care cade noaptea este atât de puțină încât abia se ajunge ca apă de băut pentru oameni. Inginerii germani au inventat un aparat cu care se constată precis câtă

rouă cade noaptea în regiunile uscate ca să se știe dacă se pot cultiva pe acolo anumite plante sau cereale.

A asurzit din oboseală

Un băiat din Torino (Italia) a pornit pe jos să se înapoieze în satul său. După ce a mers trei zile de-a-rândul, dormind nopțile pe câmp sub stele, a căzut mort de oboseală. Un țaran l-a găsit și l-a dus la spital. Aici doctorii au constatat că băiatul orbise și asurzise din cauza sfârșelii puterilor.

D-nii colaboratori sunt rugați a ne trimite articole scurte.

Sectarii satelor

Cerțați cu Scriptura

de Pr. Ioan Turcu

Mândria sectarului se ridică asemenea unui munte cu piscurile învăluite în ceață, pe care razele adevărului n'o pot străbate, răpindu-i nefericitului sectar vederea cerului, pe care este totuși așa de sigur că l-a dobândit fără altă osteneală decât aceea, că a părăsit biserica și a împărtășit credința sectei lui. Te năpădește un adânc simțământ de milă când stai de vorbă cu un astfel de rătăcit pentru care lumea n'treagă arde'n flăcări, în timp ce numai lui i s'a hărăzit darul sfințeniei cu a cărei cunună biserica pe prea puțini cutează să-i împodobească cu prețul unor grele trude și nevoițe și numai după un lung răstimp dela trecerea lor în lăcașurile veșniciei.

Nu e de mirare, că sectarul pescuiește în apa turbure dela marginea vieții religioase, aruncând momeala în suflete slabe și zăpăcite pentru care frumusețea ortodoxiei rămâne necunoscută, câtă vreme mântuirea în sectarism costă mult mai ieftin. Este de ajuns doar să fi membru al sectei și să împrumuți câteva convingeri înguste pentru ca dela înălțimea lor să arunci priviri de dispreț asupra celorlalți semeni ai tăi, să osândești pe cel păcătos sau să treci pe lângă el ca preotul și levitul din pildă.

Albina: pildă de hărnicie

de Pr. Alex. Florea

Continuare din pagina 5-a

Această dreaptă răsplătire o aplică și în casa ei. Trântorii, care nu mai au niciun rost, sunt luați de gât, flămânziți și dați afară.

Acești „mâncăcioși” stau strânși de câteva albine — „garda de ordine” —, la periferia stupului spre a fi dați afară unul câte unul, pentru ca micuțele albine să poată avea răgazul și locul să-și puie strădania în slujba reginei lor.

În aceste vremuri, când hărnicia este condițiunea fericirii în viață, viața albinei stă pildă tuturor.

Supunerea, hărnicia și munca ei este icoana minunată a unei patrii, în care munca, ordinea și ascultarea sunt singurele virtuți căutate și prețuite.

Stupul albinelor este un strălucit exemplu de patriotism.

Sectarul satelor

Certați cu Scriptura

de Pr. Ioan Turcu

Continuare din pagina 5-a

Nici că se poate o atitudine mai potrivnică duhului evangheliei și adevăratei creștinătăți ca aceea a sectarului, care la toată vorba își citează un verset din „biblie”, dar a cărui purtare este în ceartă cu scriptura. Câtă deosebire între creștinul din primele veacuri, care nu cunoștea bine biblia, dar o trăia cu adevărat și între sectarul zilelor noastre, care pretinde că o cunoaște și o poartă la subțioară pe stradă, dar întreaga sa viață și-o umple cu diavolească semeție!

Din lumea largă

Răbdarea cămilelor

O cămilă se lasă încărcată cu atâtea greutate, încât câteodată chiar nu se mai poate ridica fără ajutor. Lama din America de Sud însă nu duce niciodată mai mult decât omul, infuriindu-se grozav dacă este încărcată mai greu.

Recorduri de creștere la plante

Până în prezent unele feluri de bambus, de pildă iarba de bambus de pe insula Ceylon, care crește într-o singură zi cu 60 centimetri, erau considerate plantele ce cresc cel mai repede din lume. Acum câțiva ani s'a observat în Japonia un alt record de creștere, și anume la un crin de apă înrudit cu Victoria Regia, ale cărei frunze sunt deosebit de mari, ajungând la un diametru de 1 1/2 metri, proporții pe care le atinge în curs de 9 zile. De aici s'a calculat că diametrul unei frunze crește în fiecare oră cu

Dumnezeiasca Liturghie

de Pr. Ioan Scurtu

„Câți sunteți chemați, ieșiți”...

Vorba liturghie nu-i românească, ci grecească și înseamnă lucrul obștesc, iar în graiul bisericii: *slujba dumnezeiască cea de obște*; în ea se ascunde, ca stejarul în ghindă, taina mântuirii noastre prin jertfa Domnului nostru Isus Hristos.

Nu-i rugăciune atât de sublimă și sfântă ca dumnezeiasca Liturghie; cerul se apropie de pământ, iar pământul își schimbă fața lui tristă în lumina cerului când acest imn se cântă în biserică.

Subt veșmântul ei strălucitor, biserica nu s'a sfiit nici de împărați și nici de păgâni să pună stavilă patimilor și să taie brazde adânci în suflete.

Ne înșelăm de credem că numai în prigoane biserica este în primejdie; timpul liniștit și pașnic amenință mai mult viața bisericii decât însăși prigoana.

Vorbesc de veacurile primare ale bisericii când atâți păgâni cereau să intre în ea. Netrebnicii și păgânii doreau să fie deopotrivă cu adevărații creștini.

Biserica nu putea să-și închidă sânul de mamă chiar pentru păcătoși; ea se bucura că se întorc cei pierduți în casa lui Dumnezeu, dar nu-i învăța tainele credinței și nici nu le deschidea sfântul ei altar până

nu învățau deplin legea lui Hristos.

„Mergi în biserică lui Dumnezeu! Lasă idoli!”, era porunca dintâi pentru cel ce dorea să asculte cuvântul lui Dumnezeu. „Ascultători” se numiau cei ce pășeau prima treaptă din pridvorul bisericii; „rugători” ajungeau cei ce stăruiau în prima treaptă, iar cei vrednici dintre „rugători” trebuiau să-și mai arate încă odată dorința de-a se boteza și cu aceasta treceau acum în cea mai înaltă treaptă a catehumenilor, devenind „doritori”, candidați pentru sfântul botez.

Biserica veche nu îngăduia catehumenilor, adică celor ce se pregăteau pentru botez, să asculte și să fie părtași sfintei Liturghii. Când diaconul rostea de trei ori cuvintele: „Câți sunteți chemați, ieșiți”... catehumenii ieșeau afară din biserică, iar ușile se închideau.

Cuvântul de învățătură se rostea numai la începutul sfintei liturghii când se permitea și catehumenilor să-l asculte, dar tainele sfinte creștinești se săvârșeau numai în fața creștinilor.

Era un drum lung din pridvorul bisericii până la altar, care, luni întregi, în post, rugăciune și cuvânt de învățătură, trebuia să-l străbată catehumenul.

Astăzi, de câte ori auzim rostindu-se cuvintele: „Câți sunteți chemați, ieșiți”... prindem greu înțelesul lor; cei mai mulți le socotim cuvinte străine, nepotrivite timpului și omului de astăzi.

Totuși, creștinii adevărați își dau seama că și ei sunt nevrednici, întocmai catehumenilor, ca să fie părtași ospățului ceresc al Domnului.

Dacă astăzi nu se cutremură când aud porunca de-a ieși din biserică, că și ei sunt nevrednici, apoi dau dovadă că sgura necredinței a prins strat gros pe inima lor, iar cugetele abia mai dau semn de viață în păcla nepăsării în care trăiesc.

Cât suntem de reci în credința noastră față de cei ce se rugau și vărsau lacrimi, înghețunchiau și cereau iertare, ca să se deschidă și pentru ei ușile bisericii să asculte cuvântul lui Dumnezeu și să primească haina luminată a sfântului botez.

„Câți sunteți chemați, ieșiți”... chiar de nu mai ieșiți astăzi pentru că sunteți botezați, dar strigați în gândul vostru pornirilor pătimase și grijilor lumești să amuțească pentru ca voi, senini și liniștiți, să fiți părtași ospățului ceresc ce se săvârșește în fața voastră pe altarul Domnului Isus Hristos.

Maica Teofana

În singurătatea mănăstirii dela Cozia, albită de ani și dure Maica Teofana, mama lui Mihai Viteazul, se închina în fața icoanelor umbrite de vreme, Dumnezeu să ajute Voievodul în luptele grele, purtate pentru biruința neamului românesc.

Acolo în liniștea chiliei, călăgărița Teofana, bătea mătân și îndrepta ochii către Maica Domnului ca fiul ei Mihai, Domn al Țării Românești, să se întoarcă cu bine din Transilvania unde pornise războiu.

Așa trecu zi de zi și noaptea de noapte până în clipa când o trăsură cu patru cai domnești opri la poarta mănăstirii. Din ea cobori Domnița Stanca, soția lui Mihai, și fiul ei Nicolae Pătrașcu.

Cerniți de durere făcuseră cunoscut bătrânei mame omorârea mișelească a lui Mihai pe câmpia Turdei, de către vicleșul Basta. Au început de atunci zile de lacrimi și durere, mută, ce au ținut până la sfârșitul aducător de pace și liniște veșnică.

Durere și jale nu numai pentru mamă, soție și fiu, ci și pentru neamul întreg, care vedea în Mihai pe întâiul întregitor de neam.

Printre lacrimile durerii mamei Voievodului chemă pe călugărul Gavril și dându-i pergament a scris cuvintele acestea: „Eu roaba Lui Isus, Teofana, muma răposatului Mihai Voievod din Țara Românească, vieșuit-ami viața acestei lumi deșarte și înșelătoare și furătoare de suflete... și am ajuns la neputința bătrânețelor mele în sfânta mănăstire din Cozia pentru plângerea păcatelor mele. Aici mă zărunse și vestea de săvârșirea zilelor drag fiului meu Mihai. Fui de plângere și suspine ziua și noaptea...”

Așa s'au petrecut încă trei ani de zile, până când Maica Teofana și-a dat sufletul în mâinile Creatorului.

Urmașii ei au îngropat-o în mănăstirea Cozia, iar pe piatră de pe mormânt au săpat cuvintele acestea: „Aici odihnește Călugărița Teofana, muma răposatului Mihai Voievod”.

Trupul ei chinuit de lacrimi și dureri zace sub lespedea rece dela Cozia. Sufletul ei blând și cucernic ne arată călea către singura mângâiere, Bunul Dumnezeu. Să nu lăsăm să fim prea mult amăgiți de această lume „deșartă, înșelătoare și furătoare de suflete” după cum a scris și maica Teofana. Să ascultăm și de chemările Domnului. Ce faptă mare a săvârșit Maica Teofana prin aceasta. Cuprinde în ea întreaga pocăință. Și afară de asta, câtă învățătură creștină dă viața acestei adevărate mame, care pentru ocrotirea fiului ei n'a pregetat o clipă de a înălța rugă singurului Stăpân al Cerului și al Pământului.

Ferice de aceia care făcându-și Maica Teofana, vor auzi iar auzind vor păstra în sufletul lor, căutând a nu mai ieșii niciodată din voia lui Dumnezeu

Nic. Bârsan

Eroii noștri

Bod

Simion Ioan

soldat

A plecat pe front la 4 Iunie 1941 cu un regiment de artilerie.

A luat parte la luptele dela BUCIUMENI unde a fost greu rănit la un picior și unde a și murit. A fost înmormântat la 3 Iulie 1941 în comuna SCULENI din Basarabia.

Pentru faptele lui de arme a fost decorat „post mortem” cu „Serviciul credincios cu spade” cl. II.

Este cel dintâiu mort al comunei în acest războiu.

S'a născut la 27 Septembrie 1919 în Bod. Războiul îl găsește strungar în fier la I. A. R. din Brașov.

A fost fiul lui Ioan și Reveica Simion. Necăsătorit și cu puțină avere de pământ.

un centimetru. Câteodată se întâmplă ca să crească rapid numai unele părți ale plantelor. Astfel, stilul floarei de secară crește într'un minut cu 1,8 milimetri. Dacă ar crește așa mai departe, menținând aceeași viteză, stilul ar atinge în cursul

a 24 de ore lungimea de 2 metri. Dar puterea de creștere a organului atât de fin durează numai câteva minute. În genere creșterea plantelor decurge mult mai încet. Plantele din regiunile noastre cresc de obicei circa 0.005 milimetri pe minut,

dar multe dintre plantele agățătoare din zona noastră totuși pot crește câțiva centimetri pe zi; astfel vița sălbatică 5 cm. fasolea și altele dela 5—6 cm.. Sunt plante despre care se poate spune cu drept cuvânt că le vezi cu ochii cum cresc.

Primăria Municipiului Braşov

Serv. Zoot. Sanit. Vet.

Ordonanţa Nr. 62/1943

Nol, Primarul Municipiului Braşov;
Având în vedere art. 1, 10, 12, 13, 20, 55 din legea de Poliţie Sanitară Veterinară şi art. 139, 140, 141 şi 142 din Regulamentul Legii de Poliţie Sanitară Veterinară şi Decizia Ministerială Nr. 40770 publicată în Mon. Of. Nr. 101 din 4 Mai 1933;

Având în vedere art. 12, 14, 15, 16 şi 17 din Reg. pentru ţinerea şi circulaţia cânilor pe întreg teritoriul Municipiului Braşov;

În baza drepturilor acordate nouă prin dispoziţiile art. 16 din legea administrativă;

ORDONĂM:

Art. 1. Cu începere de la data afişării prezentei ordonanţe toţi câinii şi toate pisicile din raza Municipiului Braşov, se consideră contaminaţi de turbare şi ca atare sechestraţi pe timp de 90 zile.

Art. 2. Oricine, proprietar sau îngrijitor va observa la vreun animal semne bănuitoare de turbare, este dator să-l izoleze, astfel ca să nu poată fi în contact cu alte animale, sau să poată ataca vreo persoană încununându-l în acelaşi timp Serviciul Veterinar al Primăriei Municipiului, camera Nr. 7, telefon 17-44.

Art. 3. În urma acestei dispoziţii, câinii şi toate pisicile se vor ţine închise, iar câinii şi legaţi, ca să nu poată veni în contact cu alte animale; dacă curtea de izolare este bine îngrijită, aşa ca animalele să nu poată ieşi, închiderea şi legarea cânilor nu este obligatorie.

Pe stradă câinii vor putea circula numai conduşi şi prevăzuţi cu botniţe, care să împiedice orice posibilitate de muşcătură.

Niciun câine sau pisică nu va putea fi scoasă din localitate fără autorizaţia de examinare prealabilă a medicului veterinar de stat.

Art. 4. Se exceptează numai în timpul serviciului, câinii de tracţiune, care vor circula cu botniţa şi hamuri în bună stare.

Câinii de vânat în timpul vânătoriei.

Câinii poliţiei şi jandarmeriei în timpul întrebunătăririi lor în serviciu.

Câinii clobăneşti, la păşunat, prevăzuţi cu jujău.

Art. 5. Câinii şi pisicile care vor circula pe durata sechestrării, contrar dispoziţiilor prevăzute mai sus, se vor prinde şi ucide, considerându-se vagabonzi.

Art. 6. Se consideră câni vagabonzi, nu numai câinii de provenienţă necunoscută, ci şi aceia care în timpul sechestrării circula pe stradă, contrar dispoziţiilor prevăzute la art. 3 din ordonanţa de faţă, chiar dacă proprietarii lor ar fi cunoscuţi.

Art. 7. Este interzis oricui să intre cu câni în localuri publice, sau de alimentaţie şi zarzavaturi.

Art. 8. Nerespectarea dispoziţiilor prezentei ordonanţe, se pedepseşte conform Legii de Poliţie Sanitară Veterinară şi regulamentului, care prevăd amenzi până la 25.000 şi închisoare până la 2 ani.

Braşov, la 14 Iulie 1943.

Primar: Secretar general,
Dr. N.G.V. Gologan Dr. V. Voicu
Medic Vet. al Mun. Braşov.
Dr. Ştefan Epureanu

Primăria comunei Baciu Jud. Braşov

Nr. 2043-943.

Publicaţiune

Primăria comunei Baciu, din judeţul Braşov, vinde prin licitaţie publică cu oferte închise şi sigilate în localul primăriei în ziua de 4 Septembrie 1943, orele 10 a. m. cantitatea de 543 m. c. lemn de brad din pădurea numită „Valea Barbului”.

Vânzarea se va face în bloc fără asigurătoare ulterioară.

Garanţia 10% din preţul oferit, numărare sau efecte garantate de stat.

SĂ JUCĂM ŞI NOI ACUM LA CLASA II-A
CĂCI PUTEM INTRA ÎN JOC TOT CU 400 LEI

AMĂNUNTE LA COLECTORI

Loteria de Stat

TRAGEREA CLASEI A 2-A ARE LOC LA
26 ŞI 27 AUGUST 1943

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Licitaţia se va ţine cu respectarea dispoziţiunilor art. 88—110 din L. C. P. şi tuturor normelor în vigoare.

În caz de nereuşită se va ţine în acelaşi loc, aceeaşi oră şi condiţiuni în ziua de 14 Septembrie 1943.

Condiţiunile de licitaţie, preţul strigării şi orice informaţiuni se pot lua la Oficiul Silvic Săcele şi primăria comunei Baciu în orele de serviciu.

Baciu, la 14 August 1943.

Primar,
ss. Gheorghe Stroe

Notar,
ss. Toma Dumitru

Regia Publică Comercială a Intreprinderilor Municipiului Braşov

Nr. 2395/1943. Serv. Administrativ

Publicaţiune de concurs

În conformitate cu dispoziţiunile Codului Funcţionarilor Publici, se publică concurs pentru completarea următoarelor posturi vacante la Regia Intreprinderilor Municipiului Braşov:

Un post de ajutor contabil, fără gradă, Grupa A. 27. tip. 32.

Un post de impiegat, cu 1 gradă, Grupa A. 9. tip. salar 34.

Un post de dactilograf, fără gradă, Grupa A. 40. tip. salar 35.

Un post de desenator, cu gradul de desenator cl. I., Grupa C. 5. tip. salar 7.

Un post de agent administrativ, cl. III. Grupa C. 1. tip. salar 10.

Un post de şofer principal cl. III. Grupa C. 8. tip. salar 7.

Doritorii a ocupa aceste posturi vor înainta la Registratura Regiei până la data de 15 Septembrie 1943, cererea însoţită de toate actele necesare prevăzute de Codul Funcţionarilor Publici.

Braşov, 18 August 1943.

Director,
Ing. B. Măzgăreanu
Şeful Serv. Administrativ
Victor Păcararu

Diferite mobile de vânzare. Strada Brăncoveanu No. 21, apartament I (fostă Str. Ecaterinei).

Cumpărăm autocamion

capacitatea 1.500 Kg. cu sau fără cauciucuri. Adresaţi: Industria Lemnului din Codlea, Ing. Gh. Urdărianu.

Tipografia „Astra” Braşov
caută

Ucenici români

Pierdut registru şcolar netrebuincios găsitului, rog a-l înapoia cu recompensă.

TRACTOARE AGRICOLE

produs elveţian

45/50 H. P. combustibil petrol

Motor Ford original

greutate 2200 kgr. cu şaibă pentru curea livreează prompt din depozit

EDUARD HÖHN S-sor,

Telefon 2.39.74 Bucureşti, Str. Lirei 4 Telefon 2.39.74

TIPOGRAFIA**„ASTRA”**

Execută orice tipăritură
sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveţi încredere într-o întreprindere curată românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (În curtea cinematografului „ASTRA”)

Informațiuni

Abonamente de sprijin

N. N. Sibiu	2000
Primăria com. Mămăliga, jud. Hotin	1000
Samuilă Mănoiu, Bacău	1000
Teodor Bivolaru, mare proprietar, Baciu	Lei 500

*

INVITARE

Suciu Veronica, Preit Iulia, Neacsu Florica, Figuli Ecaterina, foste femei de serviciu ale Spitalului Z. I. 162 în Octombrie 1941 sunt invitate a se prezenta la caseria acestui Spital pentru a primi obligațiunile Imprumutului Reîntregirii, subscribe din leafa lor pe Oct. 1941. Aurelia Soncutean să se prezinte pentru a-și primi drepturile pe Ianuarie 1943.

Teatrale

Miercuri, 25 August 1943, se va reprezenta — în matineu, la ora 4, și seara la ora 8,30 — piesa în 3 acte *Pământ* de N. Vlădoianu și Soare Z. Soare. Reprezentația va avea loc în sala „Astra”. Acest mare succes al Teatrului Național din București (piesa a fost reprezentată peste o sută de ori) — va atrage de sigur și pe intelectualii Brașovului.

Bilete la agenția teatrală Maria Băcilă. Telefon 35—37.

In jurul bustului lui Horia Teculescu

Autorizați fiind de către d-l insp. Bîtea, aducem la cunoștința generală că bustul ce urmează să se ridice regretatului Horia Teculescu la Sighișoara va urma să fie desvelit la începutul acestui an școlar, întrucât mulți dintre părinți și-au exprimat dorința să fie de față, la acest act de pietate, și tineretul, foștii elevi ai distinsului intelectual și om de acțiune, care a fost Horia Teculescu.

Informația din ultimul număr al săptămânalului „Ardealul” se întemeiază de sigur pe o confuzie.

Prietenii defunctului și toți oamenii de bine sunt cu insistență rugați să-și dea obolul lor pentru ridicarea acestui monument, depunând sau trimițând sumele la d-l director Dragoș Navrea, Liceul Commercial de băieți, Brașov.

Post vacant

Inspectoratul Premilitar și Extrascolar al Municipiului Brașov, cu sediul pe Promenada de sub Tâmpa, are vacant un post de secretar.

Acest post se poate ocupa:
— de un subofțier pensionar, sau
— de o doamnă sau domnișoară, absolventă de liceu teoretic.

Doritorii, se vor adresa Inspectoratului în orice zi de lucru între orele 8—13 și 16—20.

Citiți și răspândiți

„Gazeta Transilvaniei”

Cronica Războiului

Conferința aliaților

Conferința dintre d-nii Roosevelt și Churchill a produs un mare interes în toate cercurile politice internaționale.

După comentariile germane conferința a avut și rostul de a sonda atitudinea rusească cu privire la soarta țărilor din Sud-Estul Europei. Se știe că Rusia Sovietică și-a exprimat dorința ca ea să aibă ieșire la Oceanul Atlantic și Marea Mediterană. Cu alte cuvinte să cuprindă în brațe întregul continent. Expansiunea sovietică nu mai este acum o presupunere, ci o cerere directă a Moscovei. Cu privire la această pretenție se află din Istanbul că unul din comentarii unui mare ziar turc subliniază că, între cele stabilite la conferința de la Quebec, sunt și criteriile după care se vor trasa viitoarele granițe ale țărilor din Sud-Estul Europei.

Comentatorul crede că anglo-americieni au ținut înadins să se aplece asupra acestor criterii pentru a vedea cum reacționează Rusia Sovietică dat fiindcă aceasta se consideră singura îndreptățită a hotărî soarta acestei părți a continentului.

Interesele deosebite alimentează conflictul din sânul statelor aliate. Conflictul este cu atât mai curios cu cât încă nu s'a ajuns la victoria dorită. Impărțirea unor bunuri impune în primul rând stăpânirea lor, iar până la acest fapt pot interveni surprize care să strice cele mai frumoase planuri. Ziaristul american Duranty precizează amănunțit planurile de dominație ale lui Stalin. În afară de revendicări în Carelia, în Statele Baltice, asupra Poloniei și Basarabiei, gazetarul american enumără, după o convorbire avută cu Stalin, următoarele pretenții teritoriale: libera trecere prin Dardanele, acces liber la Golful Persic, înființarea unei republici Mancuriene, aliată cu Moscova, precum și înființarea altor republici în Coreea și alte părți ale Chinei.

De asemenea Rusia Sovietică mai cere „controlul parțial” asupra Port-Arthurului.

Scopul principal al lui Stalin, după cum scrie ziaristul amintit, ar fi totuși să ridice drapelul roșu cu secera și ciocanul deasupra Berlinului. În felul acesta s'ar exprima dorința de dominație a Sovietelor asupra întregului continent, căci o Germanie bolșevizată ar însemna o Europă bolșevizată.

Președintele Roosevelt a declarat la Casa Albă că va pleca în cursul acestei săptămâni, pentru câteva zile la Quebec, pentru a avea convorbiri definitive cu personalitățile conducătoare ale guvernului britanic și cu statele majore ale armatei de uscat și ale marinei Statelor Unite și Mării Britanii. Din aceeași sursă se află că d-l Churchill s'a înapoiat în Canada pentru a aștepta vizita președintelui Roosevelt.

Oricare vor fi problemele dis-

cutate la Quebec atitudinea lui Stalin va fi aceeași. Se pare însă că cei doi conducători de popoare întâlniți la Quebec au acceptat pretențiile lui Stalin și că această acceptare va fi comunicată lui Stalin, la Moscova de către d-nii Cordell Hull și Antony Eden.

Alliații nu recunosc Roma oraș deschis

Au trecut 20 de zile dela nota guvernului italian trimisă aliaților prin intermediul Vaticanului cu privire la recunoașterea Romei de oraș deschis și încă nu a venit un răspuns afirmativ. Din contră, aliații au bombardat Roma în ziua de 13 August, iar redactorul diplomatic al ziarului „Daily Mail”, scrie că aliații sunt hotărâți să nu se lase abătuți dela adevăratul lor scop în Italia. De aceea, este aproape sigur că nu va putea fi acceptată dorința guvernului italian de a se declara Roma oraș deschis decât dacă el se arată dispus să discute și problema capitulării Italiei.

În principiu s'a luat poziție în Italia față de această problemă în modul următor: „În dreptul internațional nu există o dispoziție concretă, stabilită în amănunțime și recunoscută de toate statele, cu privire la declararea unui oraș deschis.

Un acord internațional în acest scop nu a fost realizat până acum și nu este, în consecință, în vigoare.

Convenția de la Haga din 1907 nu vorbește decât de orașele neapărate, pentru că în acea vreme problema bombardamentelor aeriene încă nu exista.

Declararea Romei oraș deschis a fost făcută numai de guvernul italian. Ne aflăm deci în fața unei situații de fapt a unei declarații unilaterale a guvernului italian. Dar, dată fiind împrejurarea că un acord bilateral este indispensabil, Roma nu poate fi considerată drept oraș deschis, din punct de vedere juridic, în acest moment. Măsurile pe care guvernul italian le-a întreprins pentru a realiza propunerea sa nu au fost anunțate în amănunt.

Până acum din partea adversă nu există decât o luare de poziție transmisă prin radio, în sensul că cele două puteri anglo-saxone doresc să examineze măsurile luate de Italia în vederea declarării Romei oraș deschis și își rezervă o libertate comună până la un acord bilateral. Așa fiind nu este de ajuns ca un stat să declare anumite orașe deschise dacă nu vine acceptarea adversarului. În cazul de față — date fiind evenimentele militare din Sicilia — o asemenea acceptare este voit întârziată...

Campania din Sicilia a luat sfârșit

Anunțând sfârșitul campaniei din Sicilia comunicatele italian și german, precizează că această campanie s'a sfârșit prin pierderi mari la anglo-saxoni care n'au putut observa manevrele de retragere ale trupelor în Italia propriu zis. Eșecul din Sicilia este justificat de faptul că aliații au avut prea mari forțe, — raportul a fost de patru contra unul, și chiar cinci, contra unul.

Comunicatul oficial arată că, de cinci săptămâni, trupele germane și părți din câteva divizii italiene au susținut în Sicilia o luptă îndârjită împotriva unor forțe inamice de patru sau cinci ori superioare. Rezistența eroică a trupelor care, într'un teren extrem de dificil și pe o căldură tropicală, au făcut eforturi supraomenești, a silit pe inamic să arunce mereu în lupte noi

de Mardare Mateescu

formațiuni pentru a compensa marile sale pierderi de oameni și material.

De 15 zile evacuarea metodică a insulei continuă.

În defensivă prin violente contra-atacuri au fost pricinuite pierderi excepționale de grave inamicului. Toate încercările adversarului de a tăia legăturile trupelor noastre din Sicilia, prin neconținute atacuri aeriene date împotriva circulației de trecere sau prin atacuri date de forțe navale împotriva strâmtoării Messina, au dat greș. Forțele inamice debarcate în spatele frontului nostru au fost nimicite.

În ciuda superiorității aeriene sdrorbitoare a inamicului, a fost posibil să se execute metodic enorma mișcare de trecere în Calabria, așa încât la ora 6, în dimineața zilei de 17 August, toate trupele germane și italiene, cu toate armele lor grele, cu tancurile, artileria, vehiculele motorizate și cu tot materialul lor fuseseră aduse pe continent peste strâmtoarea Messina.

Acesta este comunicatul căruia nu i se face niciun comentariu.

Trebue subliniat însă faptul că Sicilia este bastionul cel mai de Sud al Europei.

Situația pe frontul de răsărit

Situația pe frontul de răsărit este caracterizată prin numeroasele atacuri sovietice date cu o forță disperată. Pe întreaga lungime a frontului sovieticii s'au izbit însă de puterea defensivă germană. Punctele cele mai importante ale luptelor sunt: *Bielgorod*, *Izium* și *Orel*.

În sectorul *Bielgorod*, a fost încercuit și distrus un puternic grup bolșevic. În luptele ofensive din ultimele zile au fost încercuite importante formațiuni din următoarele trupe sovietice: divizia 52, gardă; divizia 163 infanterie; brigazile 12 și 200, blindate, precum și brigada 6-a motorizată. De asemenea au fost provocate pierderi simțitoare diviziei 90-a și diviziei 51 infanterie gardă.

În regiunea *Izium*, bolșevicii au trecut la atacul pregătit de 130 de baterii de artilerie. Atacul a fost dat de 11 divizii de infanterie și numeroase tancuri. Într'un singur punct sovieticii au reușit să străpungă frontul pe o adâncime de câțiva km. Spărțura a fost însă lichidată în cursul aceleiași zile.

În sectorul *Orel*, atacurile sovietice au fost mai slabe ca în celelalte două puncte.

În ultima zi s'au dat lupte grele la *Viasma* în apropiere de *Bieli*.

La Sud de lacul *Ilmen* s'au observat mișcări de trupe la sovietici.

La Sud de lacul *Ladoga* s'au dat lupte slabe.

În toate luptele frontului de răsărit aviația română a intervenit cu deosebit succes.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societăți Lei 800
Membrii „Astreii” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200